

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Zbigniew Puskarski

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Zbigniewa Siejbika

w sprawie szer. P .K. podejrzanego o przestępstwa z art. 258 § 3 k.k., art. 239 § 1 k.k. i inne,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniach 7 i 13 maja 2025 r.

zażaleń obrońcy podejrzanego adw. K. K. oraz Prokuratora Rejonowego Warszawa-Ursynów w Warszawie na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 kwietnia 2025 r., w sprawie o sygn. akt Kp 15/25(Ar),

w przedmiocie przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania,

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przedłuża stosowanie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego szer. P. K., syna A. i R., urodzonego [...] r. w P., na okres dalszych 3 (trzech) miesięcy, tj. do dnia 7 lipca 2025 r., do godz. 15:40.

UZASADNIENIE

Szer. P. K. jest podejrzany o popełnienie przestępstw: z art. 258 § 3 k.k.; z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., złożonego ze 182 jednostkowych czynów; z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii; z art. 56 ust. 3 w/w ustawy w zw. z art. 12 § 1 k.k.; z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii; z art. 239 § 1 k.k.

Postanowieniem z dnia 12 października 2024 r., sygn. akt V Kp. 1368/24, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy zastosował wobec podejrzanego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, to jest, do dnia 8 stycznia 2025 r. Z kolei postanowieniem Wojskowego Sądu Garnizonowego w Warszawie z dnia 30 grudnia 2024 r., sygn. akt Kp. 29/24(Ar), przedłużono wobec podejrzanego okres stosowania tego środka zapobiegawczego na okres dalszych 3 miesięcy, to jest, do dnia 8 kwietnia 2025 r.

W dniu 25 marca 2025 r. do Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął kolejny wniosek Prokuratora o przedłużenie na okres kolejnych 3 miesięcy (do dnia 8 lipca 2025 r.) przedmiotowego izolacyjnego środka zapobiegawczego wobec podejrzanego szer. P. K. Sąd ten uwzględnił częściowo wniosek Prokuratora i postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2025 r., sygn. akt Kp.15/25 (Ar), przedłużył na podstawie art. 249 § 1 i 2 k.p.k., art. 250 § 1 k.p.k. w zw. z art. 654 § 1 pkt. 2 i § 5 k.p.k. w zw. z art. 263 § 2 k.p.k. i art. 258 § 1 pkt. 1 i 2 i § 2 k.p.k., przy zastosowaniu art. 127b k.p.k., wobec szer. P. K. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres dalszych 2 miesięcy, łącznie do dnia 7 czerwca 2025 r., do godziny 15:40.

Zażalenia na to postanowienie złożyli: obrońca podejrzanego adwokat K. K. oraz Prokurator Rejonowy Warszawa-Ursynów w Warszawie.

Prokurator na zasadzie art. 425 § 1, 2 i 3 k.p.k., art. 427 § 1 k.p.k., art. 459 § 2 i 3 k.p.k. i art. 252 § 1 k.p.k. zaskarżył orzeczenie w całości na niekorzyść podejrzanego. Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 3 k.p.k. zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym uznaniu, że w niniejszej sprawie wystarczającym

jest przedłużenie okresu trwania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania jedynie na okres dalszych 2 (dwóch) miesięcy, podczas gdy z uwagi na obawę ucieczki i ukrycia się, obawę matactwa oraz grożącą podejrzanemu surową karę, a także mnogość czynności dowodowych pozostałych do przeprowadzenia w toku postępowania przygotowawczego, jedynie przedłużenie środka o charakterze izolacyjnym na okres dalszych trzech miesięcy może w sposób właściwy zabezpieczyć prawidłowy tok przedmiotowego postępowania.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przedłużenie okresu trwania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego szer. P. K. na okres dalszych 3 miesięcy, tj. do dnia 7 lipca 2025 roku do godz. 15:40 - łącznie na okres 9 (dziewięciu) miesięcy.

Obrońca podejrzanego na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. oraz art. 427 § 2 k.p.k. zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na jego treść, a to:

- art. 249 § 5 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez przeprowadzenie posiedzenia sądowego w przedmiocie przedłużenia stosowania wobec podejrzanego P. K. tymczasowego aresztowania pod nieobecność jego obrońcy, a także niezawiadomienia o terminie posiedzenia, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa do obrony i uniemożliwienia ustosunkowania się do argumentacji przedstawionej przez oskarżyciela publicznego we wniosku o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania;

- art. 156 § 5a k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez zupełnie bezzasadne zaniechanie udostępnienia akt sprawy obrońcy podejrzanego w zakresie obejmującym treść dowodów dołączonych do wniosku o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania, podczas gdy obrońca stosowny wniosek złożył w dniu 26 marca 2025 roku w Prokuraturze Rejonowej Warszawa - Ursynów, zaś wniosek ten nie został rozpoznany aż do dnia posiedzenia Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie w przedmiocie przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania względem podejrzanego P. K., które odbyło się w dniu 7 kwietnia 2025 roku, co w konsekwencji doprowadziło do ograniczenia prawa do obrony i

uniemożliwiało merytoryczne odniesienie się do argumentacji przedstawionej przez oskarżyciela publicznego, a także skutkowało niezawiadomieniem obrońcy o terminie posiedzenia w przedmiocie przedłużenia środka zapobiegawczego;

- art. 100 § 4 k.p.k. w zw. z art. 140 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez zupełnie bezzasadne zaniechanie wydania odpisu postanowienia wraz z uzasadnieniem o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania względem P. K., a także protokołu z tego posiedzenia, podczas gdy taki wniosek został złożony przez obrońcę w dniu 8 kwietnia 2025 roku osobiście w sekretariacie Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie, a do dnia sporządzenia przedmiotowego zażalenia nie został rozpoznany, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa do obrony podejrzanego i uniemożliwiało merytoryczne odniesienie się do argumentacji przedstawionej przez Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie w zakresie przedłużenia tymczasowego aresztowania.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji - Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w Warszawie, ewentualnie zmianę zaskarżonego postanowienia i nieuwzględnienie wniosku prokuratora o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania względem P. K.

Na podstawie art. 427 § 3 k.p.k. obrońca wniósł o przeprowadzenie dowodów z dokumentów na okoliczność prawidłowego powiadomienia oskarżyciela o wstąpieniu do postępowania, czasu wstąpienia, podejmowanej próby kontaktu celem zapoznania się zarówno z wnioskiem o przedłużenie tymczasowego aresztowania, jak i materiałem dowodowym do niego dołączonym, zwróceniem się o wydanie odpisu postanowienia o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie prokuratora było uzasadnione i odniosło ten skutek, że Sąd Najwyższy – działając jako Sąd odwoławczy – uwzględnił je i zmienił zaskarżone postanowienie przedłużając okres trwania tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego szer. P. K. zgodnie z pierwotnym wnioskiem prokuratora Prokuratury

Rejonowej Warszawa – Ursynów w Warszawie na okres dalszych 3 miesięcy, to jest, łącznie do dnia 7 lipca 2025 r.

Natomiast zażalenie obrońcy nie zasługiwało na uwzględnienie. Na posiedzeniu zażaleniowym obrońca dodatkowo podniósł, że w jego ocenie nie zachodzi ogólna przesłanka z art. 249 § 1 k.p.k. do stosowania tymczasowego aresztowania.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że w zaskarżonym postanowieniu Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie wykazano prawidłowo istnienie przesłanki z art. 249 § 1 k.p.k., która w ogóle umożliwia stosowanie środków zapobiegawczych. Jak motywował Sąd, zgromadzony dotychczas materiał dowodowy wskazuje na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez podejrzanego zarzucanych mu czynów. Okoliczności te zostały przedstawione przekonująco i w sposób wystarczający, a zatem nie ma potrzeby ich powtarzania w tym miejscu.

Nadto, czyny zarzucone podejrzanemu zagrożone są surową karą, co w pełni uzasadnia obawę zakłócania przez podejrzanego prawidłowego toku postępowania, tym bardziej, iż w sprawie pozostało jeszcze do wykonania wiele istotnych czynności procesowych. Wojskowy Sąd Okręgowy miał podstawy by uznać, że niezależnie od dotychczasowej postawy podejrzanego istnieje obawa niedozwolonego wpływu na toczące się postępowanie, co wynika z realiów procesowych sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, że obawa, o której mowa w dyspozycji art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., co do zasady musi być uzasadniona konkretnymi okolicznościami wskazującymi na jej istnienie, a przede wszystkim wcześniejszym zachowaniem podejrzanego podjętym w tym właśnie celu, jak i zachowaniem innych osób (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2021 r., I KZ 35/20, LEX nr 3137795*). Stanowisko to trafnie jednak nie zostało wyrażone jako bezwzględna zasada, zaś wśród okoliczności, które wskazywałyby na wyczerpanie dyspozycji art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. zaakcentowano wprawdzie jako główną, lecz jedynie przykładową podstawę, fakt wcześniejszego

zachowania podejrzanego ukierunkowanego na utrudnianie postępowania. Nie można bowiem wykluczyć sytuacji, w której podejrzaný wobec wysokiego ryzyka jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania nie będzie mataczył właśnie z obawy przed tymczasowym aresztowaniem, a dopiero po pozytywnej dla niego decyzji sądu w tym przedmiocie rozpocznie podejmowanie bezprawnych działań mających na celu utrudnianie postępowania.

Nie bez znaczenia jest także grożąca podejrzanemu wysoka kara, co związane jest z zarzutem popełnienia szeregu przestępstw zagrożonych surowymi karami, w tym takimi, których górna granica przekracza 8 lat pozbawienia wolności. To właśnie przesłanka z art. 258 § 2 k.p.k., na którą także w swoim postanowieniu powołał się Wojskowy Sąd Okręgowy, stanowi samoistną i wystarczającą podstawę do stosowania tymczasowego aresztowania. Ustawodawca w tym przepisie wprowadził domniemanie, że surowość grożącej oskarżonemu kary rodzi zagrożenie bezprawną destabilizacją toku postępowania, a to z kolei powoduje potrzebę zabezpieczenia jego prawidłowego toku, właśnie poprzez stosowanie tymczasowego aresztowania. Wskazana w art. 258 § 2 k.p.k. okoliczność ma charakter domniemania prawnego, a więc nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, czy oskarżony podejmował już w przeszłości konkretne działania w tym kierunku (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 grudnia 2024 r., II KZ 65/24, LEX nr 3827903; z dnia 11 lipca 2023 r., II KZ 46/23, LEX nr 3588003*).

Sąd I instancji w zaskarżonym postanowieniu wskazał także szczegółowo okoliczności związane z potrzebą przeprowadzenia dalszych czynności procesowych. Zostały one wymienione również we wniosku prokuratora z dnia 25 marca 2025 r. o przedłużenie wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania. We wniosku tym prokurator przedstawił szereg czynności procesowych i dowodowych, jakie wykonano do tej pory w niniejszym postępowaniu przygotowawczym. Jeśli zważyć na fakt, że postępowanie przygotowawcze wszczęto w październiku 2024 r., to nie można skutecznie zarzucić, że jest ono prowadzone opieszale.

Wobec rodzaju zarzutów podniesionych w zażaleniu obrońcy podejrzanego należy podkreślić, że oczywiście, zgodnie z treścią art. 249 § 5 k.p.k., obowiązkiem

Sądu było prawidłowe zawiadomienie obydwu obrońców (adw. P. G. oraz adw. K. K.) o terminie posiedzenia w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania. W rzeczywistości prawidłowo zawiadomiono o tym terminie podejrzanego i jednego z obrońców - adw. P. G. Analiza akt postępowania – zarówno przygotowawczego jak i przed Wojskowym Sądem Okręgowym w Warszawie - dowodzi, iż Sąd nie dysponował informacją, że podejrzany P. K. ustanowił drugiego obrońcę w osobie adw. K. K., co miało miejsce w dniu 24 marca 2025 r. Stosowne dokumenty wpłynęły do Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie już po terminie posiedzenia, w dniu 8 kwietnia 2025 r. (k.33 – 34, akt Kp 15/25), zostały przekazane zresztą przez obrońcę. Sytuacja ta nie obciąża jednak tego Sądu i nie sposób zarzucić mu w tym względzie naruszenia wskazanych w zażaleniu przepisów prawa. Z niezrozumiałych przyczyn dokumenty przesłane wcześniej przez tego obrońcę do Prokuratury Rejonowej Warszawa – Ursynów w Warszawie, nie zostały niezwłocznie przekazane do wiadomości Sądu mającego rozpoznać wniosek o przedłużenie tymczasowego aresztowania. Wypada zresztą zauważyć, iż prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze uznał, że pełnomocnictwo adwokata K. K. zawiera braki formalne, co zapewne nie pozostało bez wpływu na obieg dokumentów w tym przedmiocie i w praktyce spowodowało perturbacje z właściwym zawiadomieniem drugiego obrońcy o terminie posiedzenia przed Wojskowym Sądem Okręgowym w Warszawie mającym rozpoznać wniosek prokuratora o przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego.

Trzeba wyraźnie podkreślić, że w praktyce sądowej niejednokrotnie dochodzi do sytuacji, gdy obrońca mimo obowiązku wynikającego z treści art. 249 § 5 k.p.k. nie jest powiadomiony o terminie posiedzenia, na którym sąd rozpoznaje wniosek prokuratora o przedłużenie tymczasowego aresztowania. Niewątpliwie dochodzi wówczas do naruszenia przepisów o postępowaniu, jednak to uchybienie procesowe nie może automatycznie skutkować uchyleniem zaskarżonego postanowienia przez sąd odwoławczy bez wykazania, iż mogło ono mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia (argument z art. 438 pkt 2 k.p.k.). Przyjmuje się, że to uchybienie może zostać konwalidowane przez udział obrońcy w posiedzeniu zażaleniowym oraz przedstawienie swoich racji w zażaleniu. W orzecznictwie oraz w doktrynie słusznie podnosi się, że w sytuacji gdyby obrońca nie został

powiadomiony o terminie posiedzenia sądu procedującego w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania, to „środkiem naprawczym” mającym na celu usunięcie negatywnych konsekwencji naruszenia prawa obrony do wzięcia udziału w posiedzeniu nie jest automatyczne uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji, lecz umożliwienie obronie odpowiedniego przygotowania się do posiedzenia zażaleniowego i podniesienia wszelkich okoliczności, jakie mogłaby podnieść, gdyby wzięła udział w posiedzeniu pierwszoinstancyjnym, a następnie ich rozważenie przez sąd odwoławczy. Nawet jednak w sytuacji, gdy doszło do naruszenia prawa strony do wzięcia udziału w posiedzeniu sądu dotyczącego stosowania tymczasowego aresztowania, sąd odwoławczy upoważniony jest do dokonania merytorycznej zasadności zaskarżonego postanowienia (*por. K. Eichstaedt [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, D. Świecki (red.), Warszawa 2022, s. 950 – 951; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 czerwca 2017 r., II Akz 388/17, KSAG 2017, z. 3, poz. 193 – 200*). W przedmiotowej sprawie adw. K. K. miał możliwość zapoznania się w toku postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym z całością akt postępowania przygotowawczego, a dodatkowo wziął udział w posiedzeniu przed tym Sądem, gdzie miał możliwość przedstawienia swoich racji. Niezależnie od tego, jakie zarzuty zostały zawarte w zażaleniu obrońcy wniesionym w ustawowym terminie, Sąd Najwyższy rozpoznając obydwa wniesione zażalenia badał w pierwszej kolejności przede wszystkim, czy istnieją w ogóle podstawy do stosowania wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania – i w konsekwencji stwierdził ich istnienie, co wykazano wcześniej, dzieląc w tym zakresie wniosek prokuratora.

Sąd Najwyższy podziela także przekonanie Sądu I instancji, że zastosowanie na obecnym etapie postępowania środków zapobiegawczych o wolnościowym charakterze nie byłoby wystarczające, by w pełni zabezpieczyć prawidłowy tok prowadzonego śledztwa. Nie dostrzega również szczególnych względów i okoliczności wymienionych w art. 259 § 1 k.p.k., które nakazywałyby odstąpienie od stosowania tymczasowego aresztowania.

Mając powyższe fakty na uwadze, nie uwzględniono zażalenia obrońcy.

Natomiast należało podzielić stanowisko skarżącego prokuratora, że stanowisko Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie, iż wystarczającym jest przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania wobec P. K. na okres 2 miesięcy - w miejsce wnioskowanego przez oskarżyciela publicznego okresu 3 miesięcy, nie jest trafne. Jakkolwiek należy zgodzić się z postulatem Sądu, że oskarżyciel publiczny powinien – jak to sformułowano w zaskarżonym postanowieniu – „w jeszcze bardziej zdecydowany sposób intensyfikować podejmowane czynności śledcze z udziałem podejrzanego” - to niekoniecznie motywacją do tego ma być w chwili obecnej „ograniczenie okresu dalszego stosowania tymczasowego aresztowania”. Jak już podniesiono wcześniej, zarówno we wniosku prokuratora jak i w postanowieniu tegoż Sądu wskazano na szereg czynności procesowych niezbędnych do przeprowadzenia, w tym także związanych z zakończeniem śledztwa. Nie ulega wątpliwości, że wymagają one nie tylko odpowiedniego nakładu pracy, ale również czasu, by mogły być przeprowadzone rzetelnie i skutecznie. Na obecnym etapie tego postępowania nie sposób czynić zarzutu, by prowadzono je przewlekłe.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy uwzględnił zażalenie Prokuratora Rejonowego Warszawa-Ursynów w Warszawie, zmienił zaskarżone postanowienie i przedłużył czas trwania środka zapobiegawczego o dodatkowy miesiąc, to jest, do dnia 7 lipca 2025 r. Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[PŁ]

[a.ł]